

Đã Hôn Xác Chết ? (Did you kiss the dead body)

Trần Vĩnh Tường

Câu hỏi thập phần kinh dị. Ít ai dám nghĩ tới. Ngoại trừ bố/mẹ ôm xiết xác con. Ngoại trừ vợ/chồng còn yêu nhau đến phút ấy. Ngoại trừ nhạc tình Việt Nam đổ dành nhau suốt mấy chục năm nay, hôn em một lần cuối, em về đi anh đi. Độc giả quen với câu hỏi rất đẹp, có khi nào còn nhớ mùa xuân, có bao giờ em hỏi quê hương mình ở đâu, tháng mấy trời mưa ngẫu... .. Loại câu hỏi nghe sướng điên cả người, quên cả trả lời.

Cuộc chiến VN chết triệu triệu sinh linh cả 2 miền Nam Bắc, thi sĩ Trần Dần miền Bắc làm thơ, kiểu “mỹ học khổ đau”:

Hố mắt bạn tôi

Sâu như nắm huyết

Có thể chôn

Một chiếc quan tài (1)

Độc giả nín thở. Không vui. Người nhà binh Tô Thùy Yên miền Nam đụng trận thoát chết, làm thơ khốc liệt:

Người chết mấy ngày chưa lấy xác

Thây sinh mặt nát lạnh mương tanh (2)

Độc giả thổi phù phù nhắm mắt qua câu. Ghê quá. Nuốt không trôi. Không thích bằng áo lụa Hà Đông, nai cao lẳn gót trong mù, ngón tay bên ấy em gầy, bên này sỏi đá cũng gầy sứt cân..

Nếu độc giả VN đọc những câu thơ của Harold Pinter, còn hãi hơn;

Hallelullah!

It works.

We blew the shit out of them.

We blew the shit right back up their own ass.

And out their fucking ears.

—

They suffocated in their own shit!!

—

Halleluhah!

Praise the Lord for all good things.

(Tạ ơn Chúa!

Chiến tranh rất hiệu quả

Chúng ta pháo cho nó lòi c. ra

Chúng ta pháo cho c. tổng ngược vào

Cho đến khi c. trào ra khỏi tai chúng nó

Cho chúng nó chết ngạt trong đống c. của chúng nó

Tạ ơn Chúa.

Tung hô Chúa về tất cả những điều tốt đẹp)

Độc giả té xỉu, tắt tiếng, ngưng thở ngừng nuốt. Chạy ào vào bếp lấy ngay lọ muối
thăng tay vớt thơ Harold qua cửa sổ.

Độc giả Ảng Lê dù không còn chuộng Romeo-Juliet, cũng không khoái mùi xác chết.
Harold làm bài thơ trên, -American Football (A Reflection upon the Gulf War)- trên
một chuyến bay vào tháng 8/1991 đến Edinburgh Festival. Lúc ấy, chiến thắng của
liên quân Anh-Mỹ-Pháp...- Canada-Belgium-Italy .. . (cả thấy 36 nước) được tô vẽ
rực rỡ trong việc trừng phạt Irak. Harold gửi bài thơ đến báo chí Anh, đều bị từ chối
không đăng, dù lúc đó ông đã là một kịch tác gia nổi tiếng. Từ tờ Independent, the
Observer, the Guardian, the New York Review of Books, the London Review of
Books, một mớ chủ bút trả lời từa tựa nhau: Harold, ông làm tôi nhức đầu qua đi thôi.
Giữa tôi với ông, tôi đồng ý hoàn toàn, nhưng không thể đăng được. Tờ báo chúng tôi
là một tờ báo đứng đắn, độc giả đọc những chữ tục tĩu này, họ không mua báo nữa thì

có mà ăn cám. Harold, dơ dáy quá, độc lạnh căng quá, độc giả không chịu nổi đâu. “ Harold ngây thơ cố cãi “ Ừa, đâu có dơ. Chính báo của ông cũng đăng tin xe tăng quân đội Mỹ đang cào nát sa mạc. Họ cào luôn cả những hầm hố người Irak trốn bên dưới. Tôi chỉ dùng những chữ man rợ để tả lại một cảnh hết sức man rợ: Họ bị chôn sống, ngạt thở trong đồng c. “ của họ..”

Những tờ trên không đăng, không phải ... vì sợ ..Mỹ, mà chỉ vì sợ độc giả không thèm mua báo nữa. Dù vấn đề nêu ra rất nhân bản, rất nghiêm trọng, người ta cứ thích phải được mô tả bằng những lời lẽ lòng vòng. Cũng giống như hồi tháng 3/1985, khi Harold đến thăm ông đại sứ Mỹ ở Ankara, lưu ý ông về chuyện tù nhân bị tra tấn bằng cách cắm điện vào bộ phận sinh dục. Ngài đại sứ, trong trắng như một trinh nữ, không dám nghe nhắc đến bộ phận ấy, mời khéo Harold ra khỏi cửa. Ngài không hề suy nghĩ đến việc kinh tởm hơn là việc tra tấn tù nhân bằng cắm điện.

Harold văng hết mọi thứ không phải từ trong người ông, mà từ trong thân thể những nạn nhân chiến tranh, những người phải trốn chui trốn nhủi chính trên đất nước mình. Ông lôi hết những thứ kín đáo chỉ có thể nói với bác sĩ trong phòng mạch lên trang giấy, Ông bày lên một đồng bày nhầy nát bét, trộn lẫn bụi, cát, phân người, bom đạn, máu, tai mũi họng. Chủ nhân của chúng đã chết ngạt, chết chìm, chết bẹp, trong hầm hố, dưới đụn cát, găm cầu, trong những ngôi nhà sập “ bởi bom đạn, pháo kích, lựu đạn, lửa, hỏa tiễn”.. ..

Rốt cuộc, tờ Socialist, đăng bài thơ này vào tháng Giêng 1992. Sau đó, bài thơ được dịch sang tiếng Đức, tiếng Ý, đăng ì xèo trên những tờ báo lớn ở Holland, Bulgaria, Greece và Finland, kèm theo những lời giới thiệu về việc bài thơ bị từ chối ở “mẫu quốc” Ắng Lê.

Ngày 13-10-2005 khi Hàn Lâm Viện Stockholm tuyên bố Harold Pinter được giải Nobel, thi sĩ/độc giả/chủ báo của “văn chương mỹ học” choáng váng. Bây giờ thì họ đăng ráo những gì ông nói, không sót chữ nào.

Harold sinh ngày 10-10-1930 tại London trong một gia đình Do Thái. Bố ông là thợ may. Gia đình ông nếm mùi di tản trong thế chiến II 1945-48. Sống sót từ mớ bom đạn của chiến tranh Harold trở thành một kẻ chống chiến tranh kịch liệt.

Harold làm thơ từ những năm 1950. Ông soạn kịch cho truyền thanh, truyền hình, nhà hát, phim ảnh. Ông cũng là đạo diễn và diễn viên xuất sắc. Ông sáng tác 29 vở kịch, dàn dựng 27 chương trình. Ông nhận được nhiều học vị danh dự từ 14 đại học. Vở The Birthday Party trình diễn lần đầu trên sân khấu nước Anh năm 1960 là thành công đầu tiên của ông. Theo các ông Hàn chấm giải Nobel, “tác phẩm của Harold Pinter tìm ra những ẩn dụ dưới những điều thường nhật và đẩy một lối vào phòng kín của sự uẩn ức” (BBC, Oct. 13, 2005)

Chữ nghĩa các ông Hàn khó hiểu quá sức. Harold chỉ mang vào thơ những từ man rợ nói về một sự thật man rợ, đến nỗi không ai dám nói. Thế thôi. Có lẽ sau giải Nobel văn chương 2005 này, chữ nghĩa toàn cầu trợn trắng mắt đập thẳng, quay mòng mòng húc nhau rụng xương sườn xương sống. Riêng thi sĩ VN, hoặc vẫn tha thiết, nửa đêm nghe tiếng chuông chùa Hàn San, tôi dòm thấy trong mắt em một trời sao vàng vạc, hoặc vác bút/computer chạy theo Nobel Harold Pinter, văng đủ thứ trong người ra. Chỉ khổ độc giả, bị thi sĩ dẫn như đòn: lúc nhào nhoẹt như bánh bao ngâm nước, lúc cao máu tắc tim. Càng tốt, thế mới là “mỹ học khổ đau”.

Nhưng không phải hễ văng là được Nobel, nếu không nói giùm điều khốn nạn cho những con người khốn khổ. Tỉ dụ, kịch bản chiến trường Irak 2005: con số lính Mỹ hy sinh, lính Anh tử trận, lính Canada, Australia, Ba Lan.. .. cập nhật hàng ngày. Sao không có con số nào về những người dân Irak ?

Mười ngàn ? Trăm ngàn ? Biết đâu đấy! Hỏi làm gì ! Đáng gì cái thứ ấy! Kệ xác họ!!!
Đừng vẽ chuyện!! Riêng Harold đau đớn nhắc chúng ta vuốt mắt và gửi đến họ chiếc hôn tử biệt:

Did you wash the dead body

Did you close its eyes

Did you bury the body

Did you leave it abandoned

Did you kiss the dead body

(Dịch sát : Bạn có từng rửa ráy cho cái xác ấy không. Bạn có vuốt hai mắt ấy không. Bạn có chôn xác ấy không. Bạn có bỏ nó lại không, Bạn có hôn nó không..

Cũng muốn ông ọ theo kiểu con oanh học nói, dịch “*Xác em bỏ lại bên đường. Biết ai có gửi nụ hôn cuối cùng*”. Chỉ e Harold biết được, nhẹ: một cú đấm, nặng: mĩa mai nửa nụ cười cả đời ăn không hết.)

Thơ thế này mà được Nobel văn chương!!! Thế thì vòng nguyệt quế không chỉ riêng cho Harold Pinter, còn cho cả những người kinh sợ chiến tranh. Nhìn sững vào đám nhân gian võ tay cuồng nhiệt cổ võ chiến tranh “Giết hết chúng đi, giải phóng chúng, dậy chúng bài học dân chủ, gửi lính ra chiến trường..” Harold nói **“Chúng ta không dám đổi điện cái chết. Nhưng chúng ta phải đổi điện thối. Bởi vì nhân danh chúng ta, họ chết.”**

Tình yêu nở/tàn trong mỗi cuộc đời. Nhưng ý nghĩ như Harold Pinter, mấy ngàn năm mới nở. Nếu không thế giới đã hòa bình. Khi bỏ phiếu chọn Harold Pinter, các ông Hàn gửi một thông điệp man rợ đến những trái tim man rợ: rửa xác chết, hôn xác chết, không vui!!!

Giết người làm sao vui cho được! Phiếu thế mới là phiếu chứ!

Trần Vĩnh Tường